(Prenešeno sa: tomislavcity.com) U okviru međunarodne speleoronilačke ekspedicije "Ponor Kovači - Ričina 2013.“ sinoć je u Tomislavgradu održano predavanje o utjecaju ljudskih zahvata na proces u kršu. Predavač je bio prof. emeritus Ognjen Bonacci s Fakulteta građevinarstva, arhitekture i geodezije, Sveučilišta u Splitu, jedan od vodećih hidrologa u Hrvatskoj i priznati svjetski stručnjak u toj oblasti.

Profesor je tijekom predavanja navodio brojne primjere pogrešaka koje su učinjene kod izgradnje hidroakumulacija u kršu, od Italije, Njemačke, Kine, Amerike, Velike Britanije, gdje dolazi do urušavanja tla, za što najodgovornijim smatra inženjere, no kazao je da ima i fantastičnih primjera kao što je HE Peruča, što se, pak ne može reći i za akumulaciju Buškoga jezera budući da stvara velike gubitke. U drugome dijelu predavanja hidrolog Bonacci osvrnuo se na nedostatke studije EP HZ HB u vezi s izgradnjom HCE Vrilo za koju smatra da je sačinjena na pretpostavkama i starim podacima. Naime, navedena studija urađena je na osnovu hidroloških mjerenja do 1990.

- Za stvaranje ove hidroakumulacije mora se iskopati milijun kubika gline, ali da studija ne navodi niti jednu bušotinu koja bi pokazala koliko duboka je ta glina. Pri tome iskapanju ostali sloj gline bio bi manji što bi omogućilo prodor vode, odnosno njezine gubitke, smatra prof. Bonacci. Kako osigurati propusnost tunela (5200 m), jedno je od pitanja iz studije za koje profesor smatra da nije riješeno.

Dodao je da postoje i povremeni izvori na području Bukove Gore koji također mogu predstavljati problem, te da se i kroz njih mogu stvarati gubitci vode, ali i da bi tijekom ljetnih mjeseci dolazilo do velikih isparavanja.Također, mišljenja je da voda u Ponoru u Kovačima ne bi dolazila prirodno i da bi u slučaju izgradnje ove akumulacije postojeći most u Prisoju trebalo „premještati“, a njegove dimenzije povećati.
- Može se dogoditi da sagradimo branu u kojoj donja akumulacija neće funkcionirati. Rečeno je da ekološka vrijednost Duvanjskoga polje nije posebno vrijedna, što uopće

nije istina. Duvanjsko polje je neizučeno i ekološki je fantastično vrijedno. Hidrologija i hidrogeologija kraja također nisu dovoljno izučene. Još pokojni prof. Malez je pokazao da se u Kovačima nalazi silna arheološka vrijednost. Upitan je i ekološki prihvatljiv protok vode, (biološki minimum), jer se u ljetnim mjesecima, kad nema vode, a treba energije, zaboravi na nizvodni dio. Nisam protiv izgradnje i razvoja, ali se trebamo više potruditi da bismo bili svjesni problema koji se mogu javiti, dodao je prof. Bonacci.

Po završetku predavanja nazočni, među kojima su, uz ostale bili i ovdašnji inženjeri građevinske, strojarske i elektro struke profesoru su uputili i konkretna pitanja. Međutim, većina je dodala kako se o ovoj temi jako malo govori, te da su prve informacije o HCE Vrilo upravo čuli na sinoćnjem predavanju. Na kraju se jedno od postavljenih pitanja odnosilo i na protočnost vode kroz Ponor u Kovačima, na što je konkretan odgovor imao hrvatski speleolog Alan Kovačević koji je i ovom prigodom istaknuo da Ponor nema niti običnu mrežu koja bi onemogućila ulaz otpada s Duvanjskoga polja, te da će se ovakvim odnosnom prema okolišu za desetak godina Ponor potpuno zatvoriti.

(autor: Zoran Stanić, tomislavcity.com)
Foto: tomislavcity.com
link na originalni članak:
http://file.tomislavcity.com/index.php/teme/gospodarstvo/1616-zatvaranje-ponora-u-kovacima-i-premjestanje-prisojackog-mosta